UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Decima. vtru[m] dificientes in vno capitulo sint admittendi ad sequentia? Sol. non.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62466

Visual Library

miſſa, alter dicit de veſperis? Eadẽ eſt.q.ſi vis ꝓbare ſolutionẽ decime: ⁊ vnus dicit frumentũ ſolutũ, ⁊ alter dicit fabã. Et rñ. ꝙ nõ valet teſtioniũ: q: oẽs ſunt i ſuo teſtionio ſingl'ares: vt ex̄ de elec. cũ dilect⁹. dič forte nõ tenet teſtis exp̃mere, ſʒ mẽſem: vt. ẜ. ij. q. viij. libellox.

P Ura. ¶ Caſ⁹. Queſitũ fuit ab Ambro. ſi teſtis admiſcet vero aliquid falſitatis, an ei⁹ teſtimoniuʒ valet? Et rñdet ꝙ non: q: pura ⁊ ſimplex eſt teſtimonij ſeries intimanda.

a Pura. Id eſt ſine dolo.

b Simplex. q̃liter hoc intelligať, dixi. iiij. q̃ɵe. iij. in teſtibus.

c Aliquid. ar. vtile per inutile viciari: vt. xij. q. ij. ſi quos de ſeruis. ẜ. diſ. xxxvij. ſi quid veri. Sed cõtra ff. de excu. tut. qui teſtamẽto. ẜ. diſt. ix. ſi ad ſcripturas. Sol. vtile p inutile vitiať vbi in iure inuenit expreſſum: al's nõ. Arg. xv. q. iij. ⸿. cũ autẽ.

d Adijcit. Uel ſubtrahit: vt. v. q. vlt. pbři. ex̄ de ꝟb. ſig. forus ⸿. vl. ar. xj. q̃o. iij. quiſquis metu. xxv. q. ij. preſcriptiõe. xxij. q. ij. cũ humilitatis. C. de teſti. teſtium.

e Addẽdum. Quia nõ preiudicaret hoc alicui ſi de hoc nõ iuraſſet vt extra de teſti. c. de teſtibus.

Utile p inutile q̃nq̃ vitiať. iij. ps. ⁊. ẜ. j. q. j. nõne, vbi videas ⁊. c. dñs vbi vi. ar. p. ſč.

P Ura[a] et ſimplex[b] teſtimonij ſeries intimãda eſt. Plerũqʒ teſtis dum ad ſeriem geſtorum aliquid[c] ex ſuo adijcit[d] totam teſtimonij fidẽ partis mendacio decolorat. Nihil igitur q̃d bonum videť, addendum[e] eſt.

I tem Felix papa.

¶ Abſens per aliũ nec accuſare nec accuſari poteſt.

A Bſens per aliũ accuſare aut accuſari nõ põt, nec affinis[f] teſtis admittitur. N iſi in crimine iniuriarũ: in quo illuſtris perſona etiã p ꝓcuratorem[g] intendere ⁊ excipere poteſt, ſeruatiſ ceteris ſolennitatibus: vt Cod. titu. de iniurijs. l. vltima.

I tem Pelagius papa Sindue magiſtro militum.

¶ Reo[h] abſente libellus accuſationis fruſtra offertur.

Q Uarte quas dedit nobis Lucidius, ſi illo tẽpore aduerſarius ipſius illic preſens fuiſſet, valide erant. Sed quia aduerſario abſente[i] geſta que nobis recenſuit facta legũtur: talia leges non recipiunt.

I tem Decorato patricio.

¶ Teſtes corporal'r preſtito iuramẽto teſtimoniũ dicant.

H Ortamur vt ſub timore dñi conſuetã cõſcientie veſtre ſynceritatem in hoc quoqʒ negocio conſeruantes, omnem a perſonis que veritatem cauſe iſtius ſcire poſſunt, faciatis amputari[k] formidinem, et veſtris preſentari[l] conſpectibus: tactis ſacroſanctis euãgelijs, prebito etiã legaliter ſacramẽto vt que in veritate rerum nouerunt[m], profeſſione ſue teſtificationis aperiant: vt patefactis oĩbus que ẜm leges ⁊ iuſtitiam cenſenda ſunt cognoſcatis: et cõpetentem legibus et veritati terminum detis.

I tẽ Nico. papa Iſmaro Remorum archiepiſcopo.

¶ Accuſator et accuſatus ſimul debent adeſſe.

N Eceſſe eſt ẜm ſacrarũ ſcripturarũ documentum, ac ẜm iuſtitie tramitem, et accuſatum et accuſatorem ſimul adeſſe: et vnam partem quantacũqʒ[n] ⁊ qualicũqʒ predita ſit authoritate, ſic prorſus audiri, vt alteri parti nullum preiudicium[o] irrogetur.

¶ Queſtio.x.

Q Uod ꝟo teſtes deficientes i p̃io ca. non ſint admittendi ad ſequentia: ex ꝯci. Carthaginenſi.

A Bſens. ¶ Caſus. Dicitur hic ꝙ abſens non põt accuſare vl' accuſari per procuratorẽ, nec teſtis affinis recipiť.

f Nec affinis. ẜ. e. q. v. ſimiliter.

¶ Niſi ¶ Caſus. Excipit Gratian⁹ vnũ caſum in quo abſens poteſt accuſare per procuratorem: vt illuſtris perſona in crimine iniuriarum.

g Per ꝓcuratorẽ. De hoc dixi. ẜ. ij. q. vj. ſiquãdo.

h Reo. hec rubrica eſt falſa: q: nõ intelligiť de libello accuſationis, ſed de libello atteſtationum.

Q Uarte. ¶ Caſus. Quidã accuſatus fuit vel ꝯuentus coram Sindua magiſtro militum dñi pape. In abſentia autẽ rei ſunt teſtes recepti: reus ſtatim cũ ſciuit, appellauit ad papam. Sindua ꝟo miſit atteſtationes pape per Lucidium accuſatorem vel actorem: quas cum audiuit a Lucidio fuiſſe receptas abſente reo, dixit eſſe inualidas.

i Abſente. ẜ. ij. q. j. in primis, extra de teſti. in nomine domini. ⁊ ca. decetero.

H Ortamur. ¶ Caſus. Pelagius cõmiſit quandam cauſam Decorato patricio. hortatur ergo vt ſicut cõſueuit, ita pure procedat ſup hoc negocio, ⁊ faciat a teſtibus qui veritatem illius cauſe nouerũt, omnẽ formidinem amputari: vt preſtito ſacramento dicant teſtimoniũ veritatis, ⁊ oĩbus patefactiſ cauſam decidat.

k Amputari. hic eſt argu. ꝙ iudex preſtabit conductũ ⁊ ſecuritatẽ teſtibus, extra vt lit. nõ cõteſt. accedens. ⁊ de elec. bone memorie, extra de appel. ex parte. xxxiij. q. ij. ſine.

l Preſentari. ſic. ẜ. ea. teſtes.

m Nouerũt. teſtis eñ pro vtraqʒ parte teſtabiť. xiiij q. v. nõ ſane. ⁊ iurabit ꝙ nihil falſitatiſ dicet. ij. q. iiij. nullam.

N Eceſſe. ¶ Caſus. Iſmar⁹ queſiuit a Nicolao vtrũ reo abſente ſit accuſator audiẽdus? Et rñ. ꝙ nõ: ſʒ vterqʒ dʒ eſſe preſens: et quantacũqʒ authoritatis ſit aliquis, ſic debet i iudicio audiri vt alteri parti nullum preiudicium fiat.

n Quãtacũqʒ. Parilitas enim ſeruãda eſt in iudicijs. C. de proxi. ſacrorum ſcri. in ſacris. lib. xij. ff. de arbi. ſi cum dies ⸿. ſi arbiter. Arg. cõtra extra de do. ⁊ cõtu. ex literis. ⁊ eſt ſimile. j. q. j. teneamus. ẜ. diſt. ix. ego. in ſentẽtia ⁊ in iudicio nulli eſt deferendum: ſed in ſedendo, ⁊ in ſimilibus. ſic. ij. q. viij. quiſquis.

o Preiudiciũ. ſic. xj. q. iij. ſi q̃s ꝟo. C. ď ſta. ⁊ ima. l. iiij.

Q Uod vero teſtes. ¶ Caſus. Hic intitulatur decima queſtio qua queritur, an deficiẽtes in primo capitulo ſint admittendi ad ſequentia capitula? Et reſpondetur ꝙ non. Unde quidam dicunt, vt Beneuẽ. ꝙ qui deficit in maiori vel in minori, non admittitur ad ſequentia, quia preſumitur calumniator: vt. j. ea.

Adde an ⁊ q̃n admittantur. Bart. not. i. l. ꝯteſtõ. ⸿. au. ⁊ i. l. ꝯteſtõ. ⸿. ma ⁊c. acc. pl.

Iſte tex. ſolet allegari ꝙ notari⁹ vel teſtis nõ dʒ apponere in actu ſuo, niſi q̃ vidit ⁊ nouit. iſtã opiñ. tʒ Pet. de ancha. i ca. fraternitatis. ex̄ ď teſti. et Alex. ď ymo. in l. ſi ex falſis. col. vlt. C. de trãſac. Lodť i penis inferendis i q̃bus deferť. l. di. ꝯtumaces. ex̄ de offi. dele. paſtoralis. q̃ď dic vt not. extra ď trãſac. c. vlt. in glo. pe.

Accuſator deficiens in vno, an admittať ad alia.

cap.j.niſi in criminibus exceptis, in quibus quilibet admittitur ad accuſandum. Alij vero dicũt ꝙ non admittitur ad accuſandum poſtea ad leuiora, ſed ad grauiora ſic. Sed primũ ca.hu9 queſtionis indiſtincte loquitur; vnde verius dicitur quod dicunt primi.

criminibus, publicatis atteſtationibus poſtea non admittitur ad probãdum aliud. ſed ſi ſuper vno tantum litem conteſtatus eſt, et non probauit, videtur calũniatoꝛ: et ita non admittitur poſtea ad ſequentia: vt hec capitula dicunt, que in hoc caſu intelliguntur. B.

¶ Quod ſo. Ubi quis ſimul de pluribus criminibus accuſat: ſi i vno deficiat, bene admittitur ad alia: vt.s. ij. q.j. in primis. quũmodo nõ ſit calũniatoꝛ: vt.ij.q.iij paulum. nam et cõdẽnatus pſequitur crimen de quo inſcripſerat pẽdẽte accuſatione: vt j.ea.q.pri.negan da.ij. et.ff.de pub. iud. ls qui.§.illõ. Sed capitula hic poſita loquuntur vbi quis de calumnia cõuictus vult accuſare aliquem et decept9 fuit: ſecus ſi in promiſſione aliqua decept9 fuit: vt.ij.qõne.iij. paulum. h.et aliq diſtinguũt vtrum defecerit in minori vel maioꝛi: ſi in minoꝛi, admittit ad ſequentia: alſ nõ: vt.ij.q.j.in primis. In ciuilibus autẽ cauſis conuict9 de calũnia, bene ad ſequẽtia admittitur: vt.C.de inoffi.teſta.eum qui.inſti.de excu.tuto.§.q autẽ.extra de appel.cõſtitutus.ij. Quidã dicũt ꝙ ſi quis accuſauit de pluribus criminib9 ſimul, et cõteſtatus eſt litem ſuper oĩbus: licet in vno deficiat, bene tamẽ admittitur ad ſequẽtia tanꝗ iam incepta. Sz ſi tantũ ſuper vno eſt litẽ ꝯteſtat9, et deficit in illo, nõ admittit ad ſequẽtia, quaſi ſuſpect9.ff.de accu.ſi cui.vj. q.j.quicũqꝫ. Tu diſtingue an ſit calũniat9/vel nõ: vt dixi. tamen ſi qs primo egit criminaliter, ſiue obtinuerit, ſiue ſuccubuerit, poteſt poſtea agere ciuiliter. C.quando ciuilis actio criminali preiudicet.l.j.

*ff.ꝙ ſi forte. põt em qs de plurib9 ꝯdẽnari ſimul vel abſolui.ij. q.vj.ſi quis ex plurib9

Placuit. ¶ Caſus. Queſitũ fuit in carthaginẽſi cõcilio, ſi accuſatores cũ obijciũt plura crimina, et in primo deficiũt, an ſint admittẽdi ad ſequẽtia? Et rũdetur ꝙ non. Sequẽs.§.patet: ſed ſequẽs cap. non pbat bene quod dicit in.§.et ca.precedenti.

¶ Quidam ſic ponunt caſum. Accuſo te ſuper plurib9 criminibus ſimul/et eodẽ libello: et litẽ ſuper his oĩbus conteſtoꝛ: licet in vno deficiã, tamẽ admittoꝛ ad ſequẽtia, licet iam ſim infamis: et hoc eſt ideo, quia tempore lit.conteſt. fui bone fame: vt.ff.de publi.iudi.ls qui.et ij.q.j.in primis.ibi, an grauioꝛa etc. Si autẽ te primum accuſo de vno crimine, et deficio, non admittoꝛ poſtea ad alia. Jo. Sz certe mirũ videtur de iſtis opinionib9: nam ſi litem conteſtatus eſt accuſatoꝛ ſuper pluribus

ginẽſi ſeptimo cõfirmatur, in quo ſic ſtatutum legitur.

¶ Qui in primo capitulo deficit, ad cetera non admittat.

Placuit vt quotienſcũqꝫ clericis ab accuſatoribus multa crimina obijciuntur: et vnũ ex his de quo prius egerint, probare nõ valuerint ad cetera iam nõ admittant[a].

Probatur illud idẽ authoritate Arelatẽſis concilij tertij, in quo ſic definitum eſt.

¶ Qui falſa fratrib9 obijciũt, vſqꝫ ad exitũ nõ cõmunicẽt.

Eos qui falſa fratribus obieciſſe[b] capitula conuicti fuerint, placuit vſqꝫ ad exitum non ꝯmunicare (ſicut magna ſynodus ante conſtituit) niſi digna ſatiſfactione prius penituerint.

Item Felix papa in ſecunda decretali epĩs Gallie.

¶ Qui quod obijcit, probare nõ valet: decetero ad arguendum nõ admittitur, niſi prius propriã cauſam ciuilem dilatare aſſerere voluit.

Si accuſatoꝛum perſone in iudicio epoꝛum culpabiles[c] apparuerint, ad arguẽdũ epos decetero nõ admittantur niſi pprias cauſas aſſerere (non tamen[d] criminales vel eccleſiaſticas[e]) voluerint. Cum ergo qui falſa fratribus obijciunt, vſqꝫ ad exitum vite a cõmunione prohibeantur: cũ illi qui in epoꝝ iudicio culpabiles inueniuntur ad arguendũ, decetero admitti phibeant: apparet ꝙ in primo capitulo deficiẽtes tanꝗ falſoꝛũ obiectoꝛes ad ſequentia pcedere non valent.

¶ Queſtio.xj.

Ab accuſato vero accuſatione i accuſatorẽ verti, multoꝛũ authoꝛitatibus phibetur.

a ¶ Non admittãtur. ſed videtur ꝙ huiuſmodi exceptio nõ poſſit obijci poſt litem conteſt. vt.ff.de adul, ſi maritus.§.preſcriptiones. maxime cũ exceptio ſcꝫ tu es calumniat9: ſit dilatoꝛia: quia tantum declinatoria eſt iudicij.s.q. vj.§.j. qd ex hoc patꝫ: nam ab alio adhuc accuſari poteſt. Reſpõdent qdã ſpeciale eſſe in adulterio vt etiaꝫ peremptoꝛiam ibi aliquis non poſſit obijcere poſt lit.cõteſta.ſ.hãc, tu per quinquẽnium tacuiſti: vt.C.d adul. Cõ. te.adulter. ſicut et l.q...ſpeciale eſt in illa men. et exceptiõe, extra q ibi C..ma.accu.poſ.cum C.q.. in tua. Alij dicunt ca. non ꝙ hec exceptio, tu poſ.gl. es calũniatus: de: l.ſi.C.d. ne põt obijci poſt accu. litẽ cõteſt. Sz melius dic ꝙ hic lis nõ fuit conteſtata niſi ſuper eo in quo defecit. Unde cũ vult pcedere ad alia ſup qb9 lis nõ eſt ꝯteſtata, iuſte admittit hmõi exceptio ꝯ illũ. Uel dic ꝙ illa exceptio de nouo cepit cõpetere: vñ põt ea vti poſt litẽ ꝯteſtatã: vt ex de offi.deleg.inſinuante.

Eos. ¶ Caſus. Si qui conuincantur falſa crimina aliquibus obieciſſe, debent excõmunicari vſqꝫ ad moꝛtem/niſi ante reſipiſcant.

b ¶ Obieciſſe. calumnioſe ſubaudi.

Si accuſatoꝝ. ¶ Caſus. Quidã reperti ſunt culpabiles in accuſatione epoꝝ: querit vtrũ iſti ſint decetero admittẽdi ad accuſandũ? Et rñdet ꝙ nõ, niſi in pprijs cauſis ciuilib9: i criminalib9 vo vel eccl'iaſticis nõ admittunt. Dici: hoc ꝯ epos: ſed ꝯ alios bene agẽt pprias cauſas criminales vel eccleſiaſticas.

c ¶ Culpabiles. i. calumnioſe ſubaudi.

d ¶ Nõ tamẽ. Suã iniuriã nõ pſequẽdo, ſed publico iudicio accuſando: vel ſpeciale eſt in calũniatoꝛe epi ne ſit cõtra.iiij.q.vj.oĩb9. et.s.ij.q.j.prohibentur.

e ¶ Eccl'iaſticas. Hoc ideo dicit, qꝛ cã eccl'iaſtica nõ eſt agẽda niſi per hominẽ bone opinionis. v.q.iij.quia. De hoc no. ſ.c.qõ. vij.c.h.

¶ Cũ ergo. ¶ Caſus. Concludit Gra. ex illo ca. eos. et ex illo, ſi accuſatoꝝ. ꝙ deficientes in primis nõ admittuntur ad ſequentia.

Ab accuſato. ¶ Hec. q. diuidit in.iij. partes: in pma quarũ pbat p tria ca. ꝙ accuſat9 accuſare nõ põt